

Μεταξύ Οδού Πειραιώς & Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου: Δίκτυο Δημοσίων Χώρων και Λειτουργιών

Χρυσάνθη Μάστορη - 25/06/2023

Διπλωματική Εργασία

Φοιτήτρια: Χρυσάνθη Μάστορη
Υπεύθυνοι καθηγητές: Ειρήνη Κλαμπατσέα, Σταύρος Σταυρίδης
Σύμβουλος: Κώστας Καραδήμας
Πανεπιστήμιο: ΕΜΠ
Ημερομηνία: Σεπτέμβριος 2022

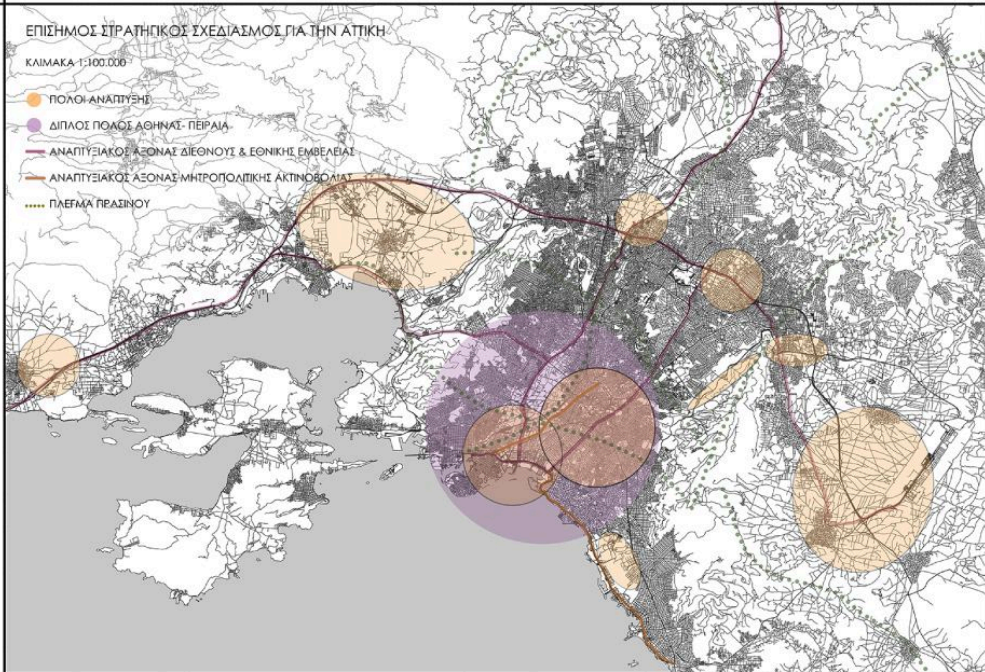
Η παρούσα διπλωματική αφορμάται από το ενδιαφέρον για την οδό Πειραιώς και τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο, δύο αρτηρίες επικοινωνίας που ξεδιπλώνονται παράλληλα στον αστικό ιστό. Η περιοχή ενδιαφέροντος εντοπίζεται ακριβώς στη ζώνη που συνδέει την Αθήνα με τον έτερο τόπο της, τον Πειραιά, και ταυτόχρονα βρίσκεται μεταξύ των 2 αυτών διόδων επικοινωνίας που συνδέουν τα δύο κέντρα, αποτελώντας τομείς που διασπούν τη συνέχεια του οδικού δικτύου. Από τη ζώνη αυτή των 8 χιλιομέτρων, το ενδιαφέρον

επικεντρώνεται σε μια μικρότερη περιοχή, περίπου 2 χιλιομέτρων, που χαρακτηρίζεται από πολύ έντονη αίσθηση στενότητας, καθώς στην ουσία πρόκειται για μια σειρά οικοδομικών τετραγώνων που βρίσκονται “εγκλωβισμένα” ανάμεσα στους δύο άξονες. Πρόκειται στην ουσία για τμήμα της αρχαίας οχυρωμένης οδού των Μακρών Τειχών. Ανάμεσά τους, μια στενή επιφάνεια κατειλημμένη από υπόστεγα, βιοτεχνίες και λιγοστές κατοικίες, ένα απόσπασμα γραμμικής πόλης βυθισμένο σε ετερογενείς αστικούς ιστούς.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:100.000

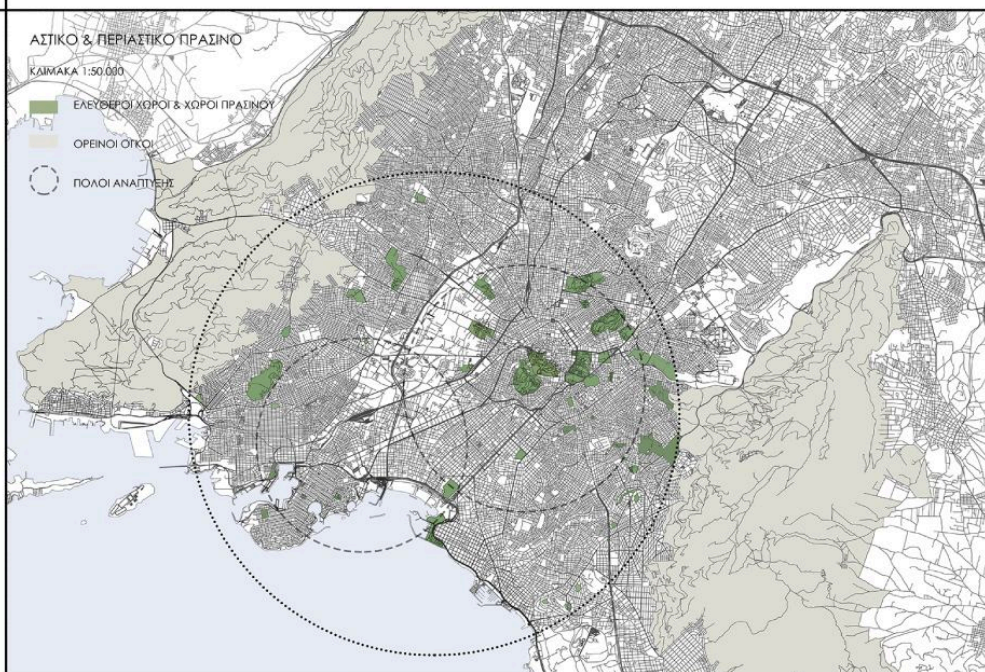
- ΠΟΛΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- ΔΙΠΛΟΣ ΠΟΛΟΣ ΑΘΗΝΑΣ-ΠΕΡΑΙΑ
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ & ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΣ
- ΠΛΕΓΜΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

ΑΣΤΙΚΟ & ΠΕΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:50.000

- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ & ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
- ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΤΚΟΙ
- ΠΟΛΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ & Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΘΗΝΑΣ, ΠΕΡΑΙΑ

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:25000

- ΟΔΟΣ ΠΕΡΑΙΟΣ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΗΝΩΔΡΟΜΟΣ
- ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ & ΠΕΡΑΪΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
- ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
- ΚΥΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΜΑΚΡΩΝ ΤΕΙΧΩΝ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10.000

- Μή ανασκαμμένα τμήματα σε κενά/ εγκαταλελειμμένα οικοπέδα
- Ανασκαμμένα τμήματα σε υπογεία- ριλιούς
- Μή ανασκαμμένα τμήματα σε δημόσιο χώρο (πλατιές, δρόμους, γραμμές τρένου)
- Άλλες ανασκαφές ευρύτερης περιοχής
- Μή ανασκαμμένα τμήματα κάτω από συμπαγή ο.τ.
- Ανασκαμμένα και εμφανή
- Τραχιά Μακρών Τειχών

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10.000

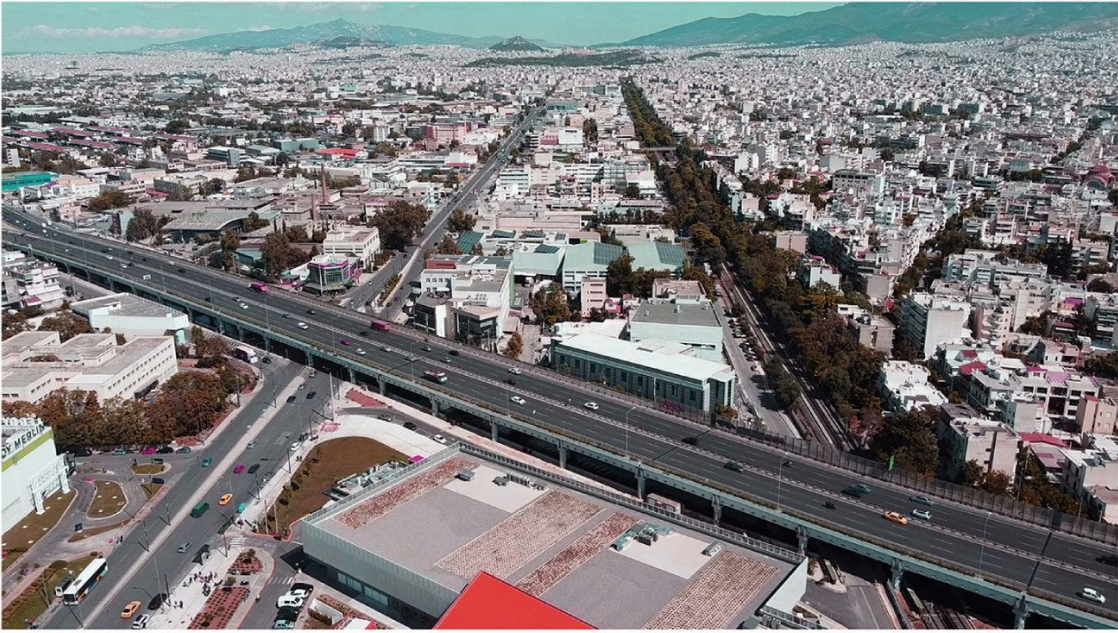
- ΚΤΗΡΙΑ ΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗΣ/ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
- ΚΤΗΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
- ΑΝΕΝΕΡΓΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΕΛΥΦΗ
- ΚΤΗΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- ΛΟΙΠΑ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ

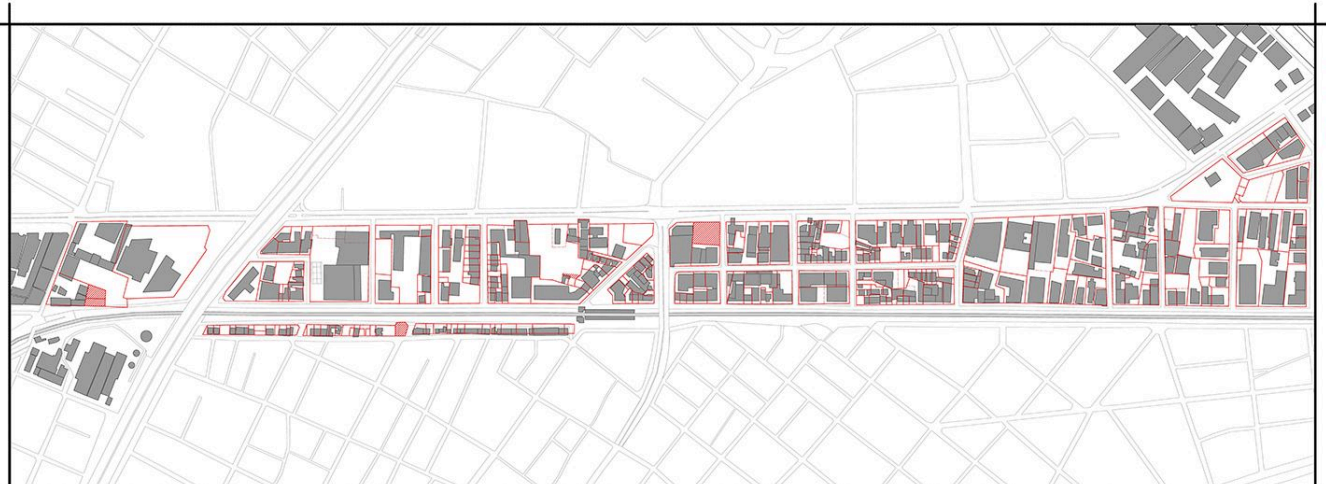
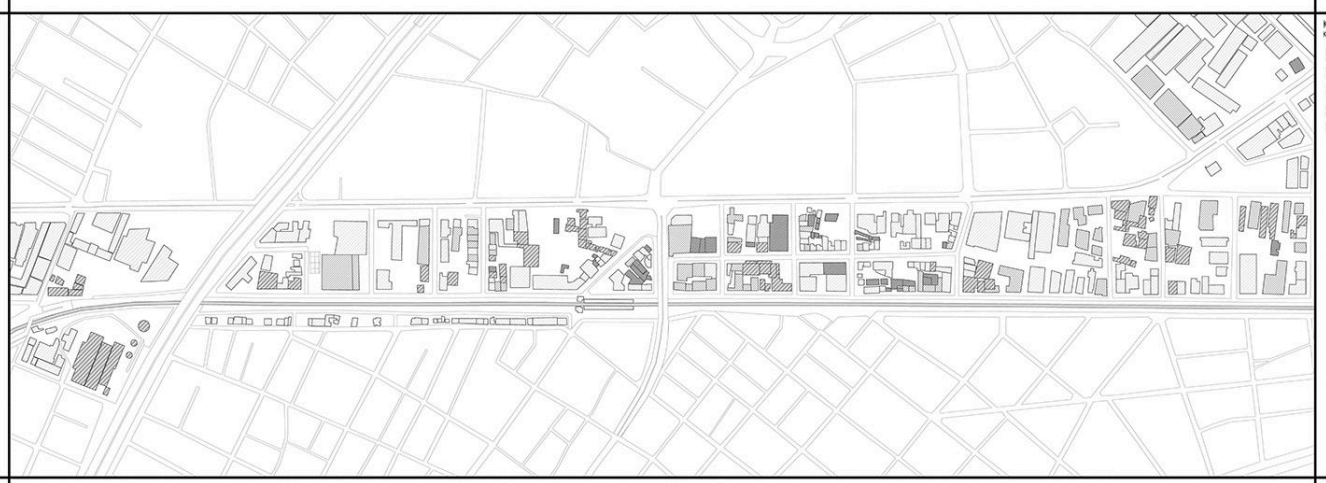
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10.000

- ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΚΥΡΙΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ
- ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΣ
- ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ
- ΣΤΑΘΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ
- ΧΩΡΟΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ-ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Ιστορικό Νήμα

Η πρόταση αφορά τη δημιουργία ενός χώρου πρασίνου υπερτοπικού χαρακτήρα, με αναφορά στο δίπολο Αθήνας-Πειραιά. Θεωρείται ότι ένα δίκτυο πρασίνου θα ενίσχυε τον χαρακτήρα της Πειραιώς ως πολιτιστικού άξονα, ενώ σημαντική κρίθηκε η ενίσχυση του δικτύου αυτού με κτηριακές επεμβάσεις (τόνωση του οικιστικού δικτύου και ενίσχυση των κοινωφελών λειτουργιών), σε μια διαλεκτική σχέση υπαίθριου και μη υπαίθριου. Οι χρήσεις που προτείνονται, είτε σε εγκαταλελειμμένα κτήρια είτε σε νέα, είναι α. Κοινωνική κατοικία, β. Φοιτητική κατοικία, γ. Πολιτισμός, δ. Πολιτιστική Εκπαίδευση, ε. Αθλητισμός, στ. Αναψυχή.

Η παρέμβαση αρθρώνεται ανάμεσα στον υπάρχοντα αστικό ιστό, προσπαθώντας στον βαθμό που είναι εφικτό να τον σεβαστεί, και χαρακτηρίζεται από προσαρμοστικότητα σε διαφορετικές ποιότητες οικοδομικών τετραγώνων, συνέχεια και εσωτερικότητα. Τα συστατικά στοιχεία της λύσης είναι τα εξής: δεντροφυτεμένη πράσινη διαδρομή από πατημένο χώμα, αστική πλατεία, δίκτυο κίνησης πεζού, δίκτυο κίνησης ποδηλάτου και πράσινος χώρος συγκέντρωσης. Διακρίνονται 7 τυπολογίες επίλυσης, με γνώμονα το περιβάλλον που η πράσινη διαδρομή συναντά και το πώς τα συστατικά στοιχεία που αναφέρθηκαν διαπλέκονται μεταξύ τους, ενώ επιχειρήθηκε σε όλο το μήκος της ο επισκέπτης να βιώνει ένα κοινό αφήγημα.

Οι τυπολογίες είναι οι εξής: Κορύφωση, Γεφύρωση, Εισχώρηση σε ποδηλατόδρομο, Αιώρηση, Οριζόντια ενεργοποίηση υπάρχοντος δρόμου, Οριζόντια ενοποίηση ακαλύπτων και τέλος Κατάβαση.

Η πρόταση στην ουσία πρόκειται για μια διαδρομή, που αποσκοπεί να προσδώσει ενότητα σε ένα πολυμορφικό περιβάλλον. Επιχειρήθηκε να σχεδιαστεί η σπονδυλική στήλη ενός αστικού περιβάλλοντος που θα λαμβάνει υπόψη την ιστορία του τόπου, τις ιδιαίτερες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που το διαμόρφωσαν και τα μοναδικά χωρικά χαρακτηριστικά στα οποία οδήγησαν, στην προσπάθεια σύστασης μιας πρότασης για τμήμα του άξονα Αθήνας-Πειραιά που θα βάζει στο επίκεντρο τον κάτοικο της πόλης, αποδίδοντάς του ποιότητες δημόσιου χώρου και κοινωφελών λειτουργιών.

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ MASTER PLAN

- Α. Πράσινη διαδρομή με κέντρα αστικής πλατείας
 1. πλατείες γειτονιάς
 2. γεφύρωση κηφισού ποταμού
 3. διάσωση στο μέγιστο της οδού Θινασαλονίκης
 4. εισχώρηση σε υπάρχον κτίριο ιστορικού χαρακτήρα
 5. ενεργοποίηση υπάρχοντων δρόμων
 6. εννοποίηση ακαλύπτων
 7. υπαίθρια πλατεία
- Β. Ενίσχυση κίνησης πεζού (βελτιωρόν δίκτυο)
 1. εγκάρσιο πεζόδρομο
 2. πλακόστρωτα
- Γ. Ενίσχυση κίνησης ποδηλάτου
 1. προσθήκη επιπλέον λωρίδας ποδηλατοδρόμου στην οδό Θινασαλονίκης
 2. γεφύρωση ηλεκτρικού αδηροδρόμου & κηφισού ποταμού
 3. ένωση με το υπάρχον δίκτυο ποδηλάτου

- Δ. Κτηριακές επεμβάσεις:
1. πρασινοθήκη νέων κτηρίων
 2. επανόρθωση υπάρχοντος κτηριακού δυναμικού

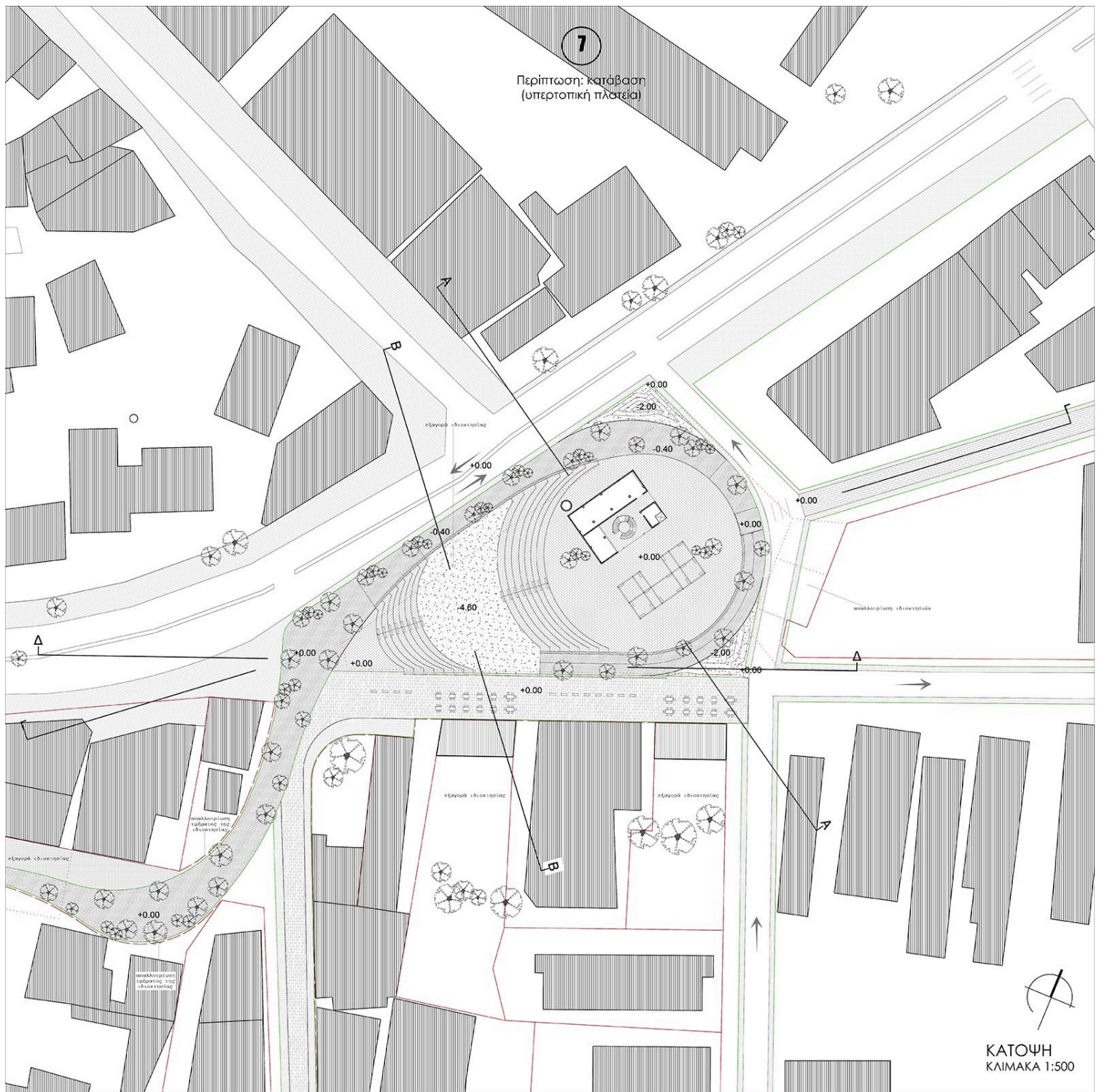
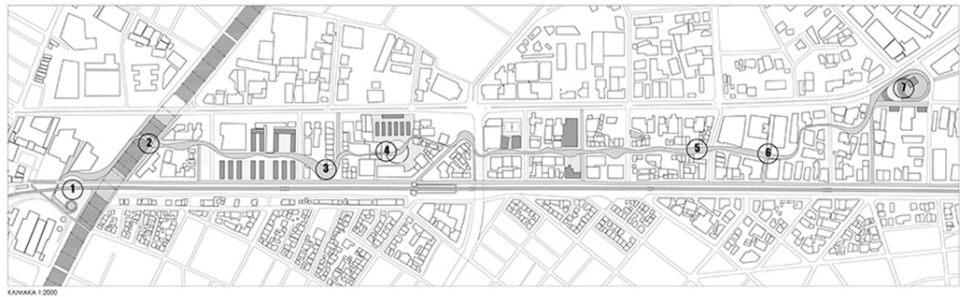
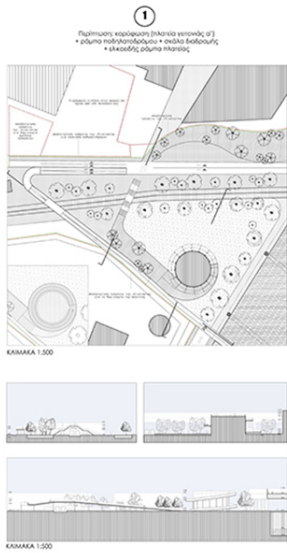
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ

- Κατοικία
- Αθλητικό κέντρο
- Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών & Πολιτισμού (ΕΠΑΛΑ)
- Πολιτιστικό κέντρο

ΝΕΑ ΚΤΗΡΙΑ

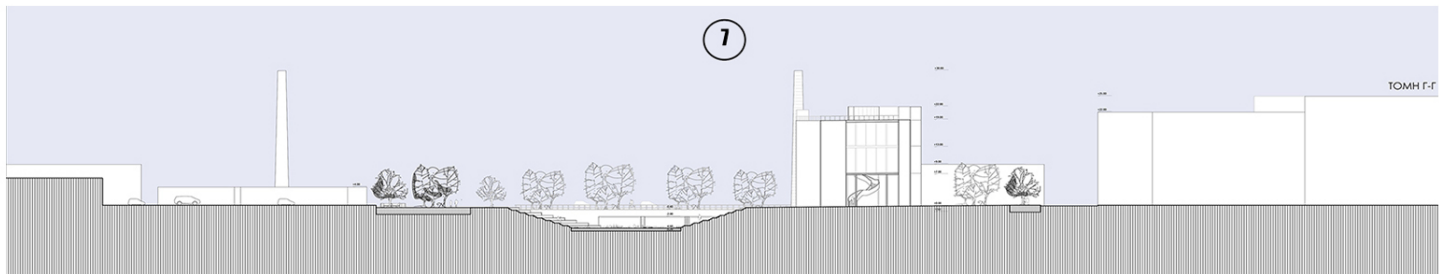
- Συγκρότημα κοινωνικής κατοικίας
- Συγκρότημα φοιτητικής κατοικίας
- Παινοπωλείο
- Εστίαση/ Αναψυχή

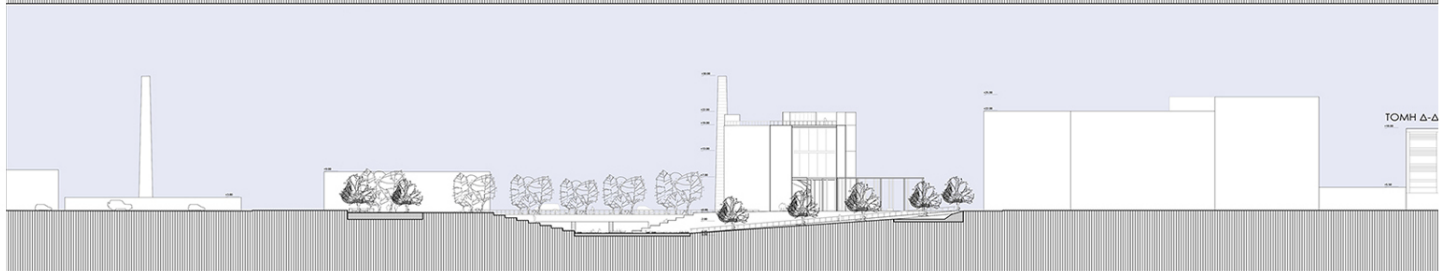

7

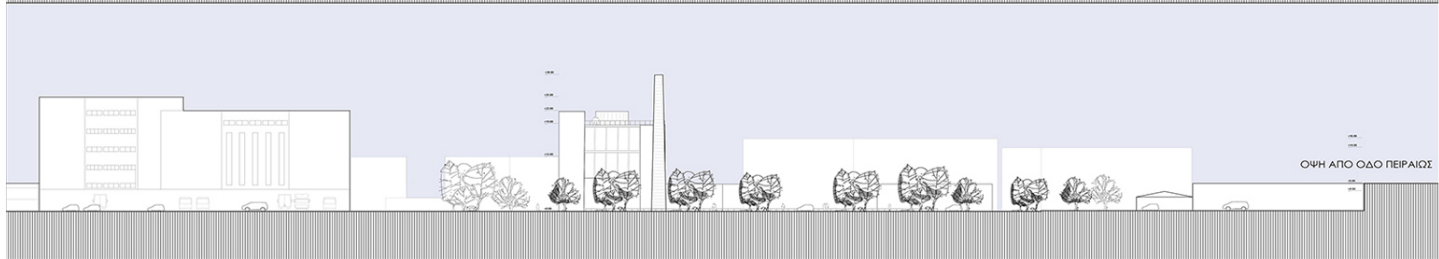
ΤΟΜΗ Γ-Γ

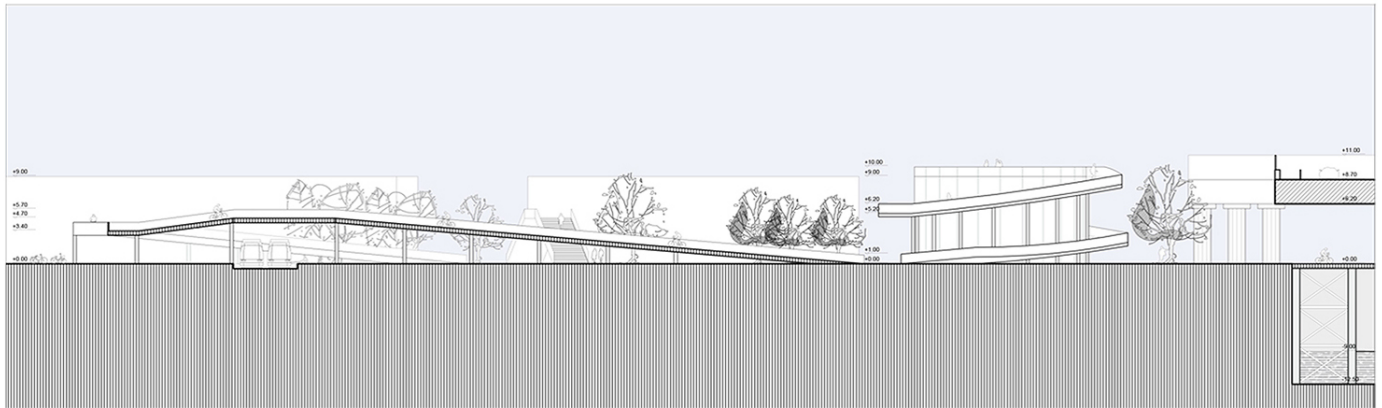
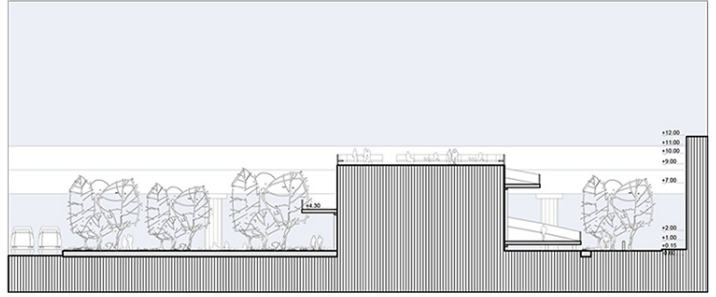
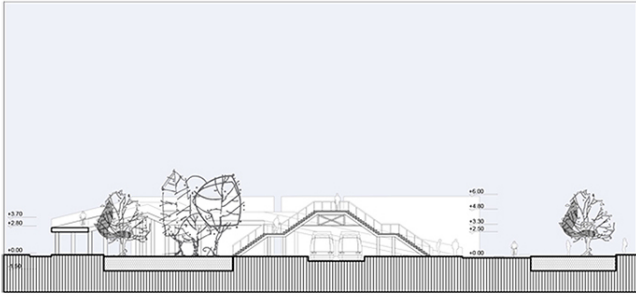
ΤΟΜΗ Δ-Δ

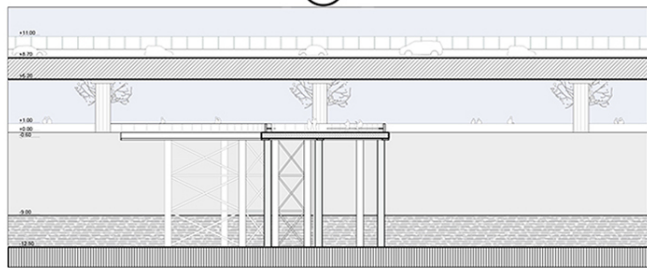
ΟΨΗ ΑΠΟ ΟΔΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

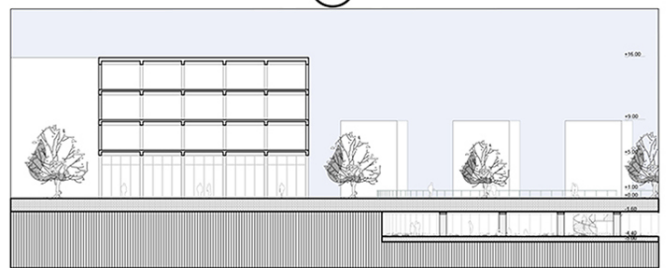
1

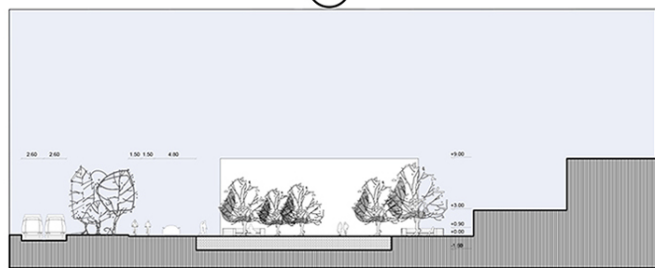
2

4

3

5

